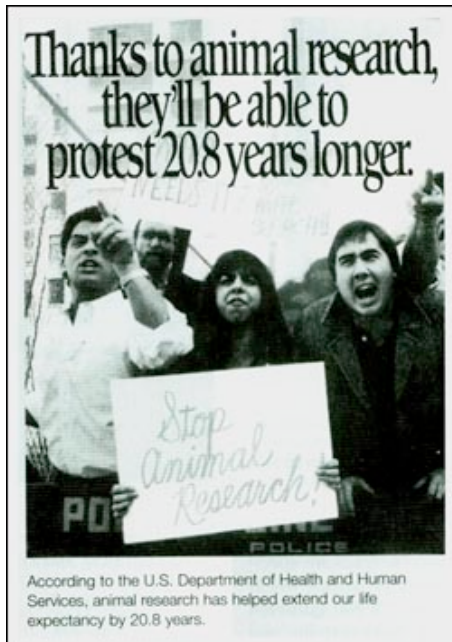

Radicale dieractivisten zijn moreel dubbel failliet!

Het artikel over radicaal dieractivisme (De Gelderlander, 6/12) schetst voor de zoveelste keer een onthutsend beeld van de groep lieden die meent hun superieur geachte morele plicht ten koste van alles te moeten doorzetten. Bedrijven en wetenschappelijk onderzoekers die dierproeven uitvoeren worden door deze lieden afgeschilderd als immorele dierenbeulen die nietsontziend en gespeend van elk moreel besef dieren kwellen.

Dat dierproeven een bittere noodzaak zijn, niet alleen in het verleden, maar ook nu en in de toekomst, komt in het artikel helaas niet aan de orde. Daardoor kan uit het artikel de indruk ontstaan dat de geterroriseerde mensen (ondernemers, werknemers, maar ook wetenschappers) met iets bezig zijn wat het daglicht eigenlijk niet kan verdragen, en dat deze praktijken helaas alleen dank zij dergelijk radicaal activisme aan de oppervlakte kunnen komen. Het is dan ook de hoogste tijd om de bedenkelijke standpunten van radicale dieractivisten eens aan de kaak te stellen.

Om maar eens met dit laatste te beginnen. Op het wetenschappelijk gebruik van dieren is in Nederland de **Wet op de Dierproeven** van toepassing. Deze Wet verbiedt dierproeven mits hiervoor geen adequate alternatieven bestaan, en het belang van de beoogde proeven voldoende opweegt tegen het ongerief dat een dier wordt aangedaan. Zo is het in Nederland, anders dan veel dierextremisten U willen doen geloven, al sinds 1997 verboden een dierproef te verrichten voor het testen van cosmetica. Voor andere doeleinden geldt een "nee-tenzij" principe. Daar waar dierproeven onvermijdelijk zijn, beoogt de Wet het welzijn van proefdieren te waarborgen (hun huisvesting, verzorging, e.d.), en hun lijden zoveel mogelijk te beperken (experimenten waar mogelijk onder anesthesie of verdoving). Indien dit mogelijk is (bijv. blijktend uit een wetenschappelijk alom aanvaarde praktijk elders in de wereld) dient een proefdierexperiment te worden vervangen door een gelijkwaardig alternatief (bijv. testen op een 'lagere' diersoort, een celkweek, met een apparaat, of zelfs helemaal vervangen door een computersimulatie). Met proefdieren worden in de Wet alleen vertebraten bedoeld (alle zoogdieren, maar ook vogels, reptielen en amfibieën). Invertebraten (insecten, kreeften, weekdieren, maar in dit verband ook sommige soorten vissen) worden niet als proefdieren beschouwd, en op hun gebruik is de Wet op de Dierproeven dus niet van toepassing.

In een land als Nederland worden per jaar ongeveer 650.000 proefdieren gebruikt voor uiteenlopende doeleinden, variërend van zuiver wetenschappelijk onderzoek (kennisverwerving en kennisoverdracht), het testen en ontwikkelen van nieuwe medicijnen, het nabootsen van menselijke ziektebeelden om deze ziekten beter te leren begrijpen, tot het ontwikkelen van commerciële producten die door mensen worden genuttigd en waar mogelijk een gezondheidsrisico aan verbonden is (voedselproducten, zalfjes en crèmes, e.d.). In Europa als geheel worden aldus ongeveer 10 miljoen proefdieren gebruikt. De Wet op de Dierproeven streeft er o.a. naar om het aantal proefdieren te verminderen, de behandeling van proefdieren te verfijnen, en waar mogelijk door alternatieven te vervangen. Deze zogeheten 3 V's worden ook door wetenschappers alom gehanteerd.

Verreweg de meeste proefdieren zijn muizen en ratten; een heel kleine minderheid van de proefdieren betreft 'hogere' soorten als bijv. rhesusapen (minder dan 0.1%). De Wet op de Dierproeven staat onder strenge controle van opsporingsambtenaren in dienst van de Voedsel en Waren Autoriteit. Experimenten waarbij het gebruik van proefdieren noodzakelijk

is worden bovendien door een onafhankelijke ethische commissie (de DEC, waarin leken, ethici, alsmede enkele wetenschappers zijn vertegenwoordigd) beoordeeld op hun ethische aspecten. Hierbij worden het belang en mogelijke ongerief van het dier (en de beoogde aantallen) afgewogen tegenover het beoogde belang voor wetenschap of medische toepassing, en wordt beoordeeld of de 3 V's in voldoende mate worden nageleefd.

Een proefdierexperiment dat wordt uitgevoerd zonder wettelijke goedkeuring en ethische toetsing wordt door de Voedsel en Waren Autoriteit behandeld als een *misdrijf*, niet als een simpele overtreding van de Wet! Nergens wordt zo veel gecontroleerd op naleving van de Wet als op de Wet op de Dierproeven. Met andere woorden: van schimmige laboratoriumpraktijken waar dierenbeulen hun ongezonde lusten op willoze dieren botvieren, zoals 'dierenbevrijders' U willen doen geloven, is dan ook geen sprake.

Verreweg de meeste proefdieren lijden tijdens hun laboratoriumbestaan geen pijn. Hun verzorging is, zeker in de moderne westerse landen, in het algemeen zeer goed (vaak beter dan van menig geliefd huisdier!), en als ze worden gedood aan het einde van het experiment (wat overigens een verplichting is van de Wet op de Dierproeven) geschiedt dit op een humane wijze (d.w.z. onder narcose, door een injectie). Kom daar maar eens om in de bio-industrie, waarop de Wet op de Dierproeven vreemd genoeg *niet* van toepassing is. Weliswaar riep de praktijk van het Halal slachten wat maatschappelijke discussie op, maar die werd vooral gevoerd in het kader van politieke correctheid t.a.v. onze Moslim-medemens, niet in het kader van de Wet op de Dierproeven. Ook zouden veel Nederlanders zich wel eens achter de oren mogen krabben als ze rattengif of andere verdelgingsmiddelen gebruiken tegen 'ongedierte'. Voor dergelijke toepassingen, waardoor naar alle waarschijnlijkheid honderdduizenden muizen, ratten, mollen enz. op gruwelijke wijze het leven verliezen, is merkwaardigerwijs geen Wet op de Dierproeven van toepassing. Deze middelen zijn vrij verkrijgbaar, mogen door Jan en Alleman worden gebruikt, en het gebruik staat niet onder controle van een opsporingsambtenaar of een DEC!

Een even sterke waarborg voor proefdierenwelzijn zoals we die in Europa kennen is vrijwel nergens ter wereld te vinden, ook niet in de USA en in Japan. Voor radicale dieractivisten zal het echter nooit ver genoeg gaan. Zij zullen pas tevreden zijn als alle dierproeven zijn gestopt, inclusief die op invertebraten als wormen en slakken. Is hun zelfbenoemde morele gelijk ook het Uwe? Laten we daar eens nader naar kijken.

Los van het feit dat het afschaffen van dierproeven een illusie is in een internationale wereld (als dierproeven niet meer in Nederland of elders in Europa worden toegestaan, zullen ze echt niet stoppen in landen met een minder ver ontwikkeld ethisch besef t.a.v. dierenwelzijn), is hun standpunt vooral *immoreel*. Hierbij kom ik op het punt van de morele standpunten van de dierenbevrijders. Ik heb het dan niet eens over hun terroristische activiteiten, zoals het in brand steken van bedrijven die direct of indirect met proefdieronderzoek te maken hebben, het bestoken van huizen van medewerkers van deze bedrijven, en het openlijk bedreigen van onderzoekers, hun bezittingen en hun gezinnen, waar het in het Gelderlander artikel vooral over ging. Ieder weldenkend mens zal deze daden verafschuwen en afwijzen. Het gaat hier om iets veel fundamenteler, iets waarover we deze anonieme lieden nooit expliciet zullen horen spreken. Want wat is het alternatief voor dierproeven? Dat is dat nieuwe medicijnen en riskante behandelingsmethoden zullen moeten worden uitgetest op mensen. Vraag het hen (als U hen tenminste kunt vinden, de politie lukt het klaarblijkelijk niet!), en ze zullen het gewoon toegeven.

Onlangs woonde ik een openbare bijeenkomst bij van een wetenschappelijke commissie van de Europese Gemeenschap in Brussel, waarbij werd gediscussieerd over een advies m.b.t. het proefdiergebruik van apen in Europa. Bij die bijeenkomst waren ook antivivisectie-vertegenwoordigers aanwezig (deze mensen wil ik hier overigens niet gelijkstellen aan radicale dieractivisten). Eén van hen (een Zweedse) bracht in dat apen niet langer nodig zijn als proefdier, daar men gemakkelijk voldoende menselijke vrijwilligers kan vinden die tegen betaling bereid zijn om medische handelingen te ondergaan, of medicijnen te testen. Inderdaad, die mensen zullen er altijd zijn.

Gelukkig is er de **Declaratie van Helsinki** over de **Rechten van de Mens** die deze mensen (en U) tegen de almachtige overheid, maar ook tegen zichzelf, beschermt. In deze Declaratie worden de Rechten van de Mens expliciet *boven* die van het dier gesteld. Een zeer

grote meerderheid van de Europeanen (ik durf rustig te stellen: meer dan 99%, en zelfs vegetariërs) zal het daar ongetwijfeld mee eens zijn, maar dit geldt niet voor de radicale dierenbevrijders! De facto wensen deze lieden de Nürnberg code, waarin na de Tweede Wereldoorlog werd bepaald dat experimenten bij mensen pas mogen worden uitgevoerd nadat hier m.b.v. dierproeven voldoende kennis voor verkregen is, overboord te gooien. Onderzoekers die proefdieren gebruiken hebben hun ethische standaard gelukkig op een hoger niveau liggen. Zij achten het onverantwoord, immoreel en onethisch om de onbekende uitwerking van medicijnen en toxische stoffen op mensen uit te proberen, of achterover leunend te menen dat we intussen wel genoeg weten en dat meer wetenschappelijk onderzoek niet langer nodig is. Herinneren we ons het drama van de DES-hormoon babies nog?

Laat U niet wijsmaken dat proefdieren niet nodig zijn voor de vooruitgang van de (medische) wetenschap en de waarborging van veiligheid en gezondheid voor de mens. De recente SARS epidemie, AIDS, en de vogelgriep zijn wat dat betreft een duidelijke waarschuwing geweest dat de wereld om ons heen uiterst vijandig kan zijn, waarin micro-organismen ons continu belagen en een serieuze bedreiging voor het voortbestaan van de mensheid kunnen vormen. Willen we terug naar de eeuwen van de Pest, die ruim 30% van de Europeanen in korte tijd wist uit te roeien? De snelheid waarmee viraal DNA muteert is waarlijk onvoorstelbaar, en dit zal echt niet ophouden door onze liefde voor dieren. De "Bambi-visie" van W. Disney, waarin de mens een soort boosdoener is in een wereld waarin dieren met elkaar in een vreedzaam utopia leven, is dan ook een gevaarlijke illusie. De natuur, waar de mens een onlosmakelijk onderdeel van is, is in een continue wapenwedloop verwickeld, waarin de zwakste organismen *rücksichtslos* van het toneel zullen verdwijnen, en ook de mens kan deze *struggle for survival* uiteindelijk noodlottig worden.

De verwachting is dan ook dat in plaats van *minder* dierproeven er in de toekomst alleen maar *meer* dierproeven nodig zullen zijn, willen wetenschappers nieuwe onbekende ziekten kunnen blijven bestrijden, en onze steeds ouder wordende populatie beter uitzicht op een gezonde oude dag te bieden. Er is geen enkele reden om aan te nemen dat we alle ziekten nu wel zo'n beetje hebben gehad. De wetenschap erkent dit. Nu U nog. **Stop het radicale dieractivisme!**